

תיעוד הפעולות בפורום

הנושא המרכזי השנה היה התמודדות עם משבר הוראת המוזיקה בבתי הספר היסודיים ובקונסרבטוריונים: מיעוט מורים וסגירת תקנים.

✓ מיפוי מערכת ההכשרות למורים למוזיקה במכללות ובאוניברסיטאות (קיץ תשע"ז-סתיו תשע"ח): פגישות ושיחות טלפון עם מנהלי תוכניות ההכשרה באוניברסיטאות (תל-אביב, חיפה, בר אילן), באקדמיות למוזיקה (תל-אביב, ירושלים), במכללות להכשרה (לוינסקי, גבעת ושינגטון, רון שולמית, בית וגן), ובמכללות נוספות (קרית אונו, רימון, צפת). המיפוי כלל תמונת מצב, צפי לפיתוח עתידי, מספרי סטודנטים וכד'. כן רוכזו נתונים שהמוסדות עצמם מעלים באינטרנט. המיפוי הוגש למפמ"ר וכן לגורמים בכירים במשרד החינוך (ראו להלן) בספטמבר 2017.

✓ החל מספטמבר 2017 קיימנו סדרת פגישות עם ראש מנהל מורים (איל רם), ראש אגף הכשרה (נח גרינפלד), והמפמ"ר (בצלאל קופרוסר). בפגישות אלה עלו המחויבות של משרד החינוך לתחום הוראת המוזיקה והתגייסותו להציע פתרונות ולתמוך בתהליכים. עלו פתרונות בלתי שגרתיים, שבחלקם אינם עולים בקנה אחד עם מתווי המל"ג, מתוך הכרה בייחודיותו של התחום ובדחיפות הנדרשת. בין הפתרונות שהועלו היתה הכשרה מקוצרת ל"תעודת עובד חינוך" בתחומים שבהם אפשר לקלוט מורים כאלה במערכת, והשלמת תעודת ההוראה במהלך עבודתו של המורה. כן עלתה התובנה כי מועמדים וסטודנטים אינם נמשכים לתעודת ההוראה ככזו, אלא כנספח להכשרתם כמוזיקאים.

✓ החל מנובמבר 2017 הצטרף לשיחות פרופ' תומר לב (ראש בית הספר למוזיקה באוניברסיטת תל-אביב), שהוא גם ראש ועדת מקצוע המוזיקה במשרד החינוך. המגמה היא שהאקדמיה למוזיקה באוניברסיטת תל-אביב תכשיר מקרב בוגריה מורים למוזיקה, לרבות הוראה ביסודי, כל זאת במסגרת לימודי התואר. התוכנית שעל הפרק איננה תעודת הוראה אלא תעודת עובד חינוך, והיא תקפה להוראה בקונסרבטוריונים, בבתי הספר המנגנים ובמגמות המוזיקה (מדריכי הרכבים וכו').

✓ בנובמבר הוגשה לאישור המפמ"ר תוכנית ההכשרה במגזר הערבי (במסגרת המכללה הערבית חיפה). חיונית דעתי שהתוכנית עדיין איננה בשלה להגשה.

✓ באותו חודש נפגשנו במכללת לוינסקי עם ראש המכללה (פרופ' מיכל בלר) ודקן הפקולטה לחינוך מוזיקלי (ד"ר איתן אור נוי), והעברנו את התכנים ואת הקריאה לשינויים בתוכנית הלימודים על פי העקרונות שהועלו. מבחינת הפקולטה לחינוך מוזיקלי המשימה איננה קלה, מה גם שבשנים האחרונות נעשו שינויים לא מעטים (לרבות מבניים) כדי שהתוכנית תקלע יותר למאוייהם של הסטודנטים המועמדים והנרשמים, בלי לפגוע באיכותה. דיווחנו גם כי מספר תלמידי ההסבות בפקולטה הגיע לשיא – שבעים איש.

✓ בינואר 2018 התקיים כנס חירום בהשתפות ראשי המוסדות להכשרה, ראש מנהל מורים, ראש אגף הכשרה, מפמ"ר, וועדת מקצוע המוזיקה במשרד החינוך. ההצעות שעלו מפי כל הדוברים מתועדות בפרוטוקול. לסיכום שלי ראו נספח ב', הכולל את הבעיות ואת הדרכים האפשריות לפתרונן.

✓ שלושה מאיתנו – פרופ' תומר לב, המפמ"ר בצלאל קופרווסר ואני (בהמשך מצטרף גם ד"ר איתן אור נוי) – מהווים תת-ועדה המייעצת לוועדת המתווים להכשרת מורים להוראה הפועלת בימים אלה במל"ג, דרך מזכירת הוועדה בתיה הקלמן. במסגרת זו אנו מעלים דרישות להרחבת הסמכה במוסדות ולפתיחת מסלול לחינוך מוזיקלי רב-גילי באוניברסיטאות.

✓ הצעות קונקרטיות לתוכניות הסבה ולהרחבת ההסמכה עבור בוגרי ביה"ס בוכמן מהטה ועבור מורי הקונסרבטוריונים הפעילים הועלו במקביל על ידי פרופ' תומר לב ועל ידי ד"ר איתן אור נוי. נראה שאחד החסמים להפעלת התוכניות הוא תקציבי, ובנושא זה פועלים גם מר איל רם ומר נח גרינפלד כדי לאפשר את הגשתן ופתיחתן.

✓ אחד הנושאים המטרידים את ראשי המוסדות (למעשה את כולם) הוא שפתיחת מסלולים והרחבות הסמכה יביאו לתחרות על קהל יעד מצומצם, ובעקבותיה אף לסגירת מסלולים ותוכניות. עמדתנו בשלב זה היא כי תחרות בין מוסדות היא דבר מבורך, וכי פתיחת המסלולים תגדיל למעשה את קהל היעד כך שהסכנה למצוקת הרישום תפחת.

✓ בפגישתנו עם נציגת המל"ג סוכם כי נופיע לפני הוועדה עצמה על פי זימון, אך ביוני 2018 נתבקשנו להגיש את עיקר בקשותינו והמלצותינו בכתב, וכך אנו עושים.

אשר להמשכיות – אנו מתעתדים ליישם את העקרונות כפי שמופיעים במסמך המצורף (ראו בעיקר הטבלה בנספח ב'), ולהתגבר על החסמים העיקריים שבדרך (מל"ג, תקציב, התנגדויות מצד המשרד ומצד המוסדות), בדרך של דיאלוג מתמיד ומעקב אחר השינויים המתרחשים.